

Warszawa, dnia wtorek, 9 grudnia 2025 r.

Poz. 110

**DECYZJA NR 398
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI**

z dnia 4 grudnia 2025 r.

**w sprawie programu doskonalenia zawodowego centralnego prowadzonego w formie kursu
specjalistycznego dla policjantów-ekspertów pełniących służbę w kontyngentach policyjnych – część
praktyczna**

Na podstawie art. 34h ust. 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636, 718 i 1366) postanawia się, co następuje:

§ 1. Określa się program doskonalenia zawodowego centralnego prowadzonego w formie kursu specjalistycznego dla policjantów-ekspertów pełniących służbę w kontyngentach policyjnych – część praktyczna, stanowiący załącznik do decyzji.

§ 2. Realizację kursu, o którym mowa w § 1, powierza się Centrum Szkolenia Policji w Legionowie.

§ 3. Kursy specjalistyczne dla policjantów-ekspertów pełniących służbę w kontyngentach policyjnych – część praktyczna, rozpoczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej decyzji, kontynuuje się na podstawie programu obowiązującego w dniu ich rozpoczęcia.

§ 4. Decyzja wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Komendant Główny Policji

gen. insp. Marek BOROŃ

Załącznik do decyzji nr 398
Komendanta Głównego Policji
z dnia 4 grudnia 2025 r.

**PROGRAM DOSKONALENIA ZAWODOWEGO CENTRALNEGO
PROWADZONEGO W FORMIE KURSU SPECJALISTYCZNEGO
DLA POLICJANTÓW-EKSPERTÓW
PEŁNIĄCYCH SŁUŻBĘ W KONTYNGENTACH POLICYJNYCH
– CZĘŚĆ PRAKTYCZNA**

SPIS TREŚCI

I. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE

1. Nazwa kursu
2. Cel kursu
3. Kryteria formalne, jakim muszą odpowiadać kandydaci kierowani na kurs
4. System prowadzenia kursu
5. Czas trwania kursu
6. Liczebność grupy szkoleniowej
7. Warunki niezbędne do realizacji zajęć i osiągnięcia celów kształcenia, w tym lista wyposażenia dydaktycznego
8. Zakres tematyczny oraz system oceniania
9. Forma zakończenia kursu i forma przeprowadzenia egzaminu końcowego

II. TREŚCI KSZTAŁCENIA

I. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE

1. Nazwa kursu

Kurs specjalistyczny dla policjantów-ekspertów pełniących służbę w kontyngentach policyjnych – część praktyczna, zwany dalej „kursem”.

2. Cel kursu

Celem kursu jest przygotowanie policjantów do pełnienia służby poza granicami państwa w kontyngencie policyjnym, w charakterze eksperta. Uczestnicy kursu nabędą wiedzę i umiejętności pozwalające na wykonywanie zadań określonych mandatem misji.

3. Kryteria formalne, jakim muszą odpowiadać kandydaci kierowani na kurs

Na kurs kierowani są policjanci, którzy spełniają łącznie następujące kryteria:

- ukończyli kurs specjalistyczny dla policjantów-ekspertów pełniących służbę w kontyngentach policyjnych – część językowa (język angielski),
- posiadają prawo jazdy kat. B oraz ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej obejmujące swym zakresem szkody powstałe podczas realizacji zajęć,
- zaliczyli kurs on-line dotyczący bezpieczeństwa misji Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony Unii Europejskiej (Missionwise & SAFE) w ramach pracy własnej.

4. System prowadzenia kursu

Kurs realizowany jest w systemie stacjonarnym.

5. Czas trwania kursu

Realizacja treści kształcenia zawartych w programie kursu wymaga przeprowadzenia **173 godzin lekcyjnych (22 dni szkoleniowe)**. Na całkowity wymiar czasu pobytu słuchaczy w jednostce szkoleniowej składają się:

Przedsięwzięcia	Czas realizacji (w godz. lekcyjnych)
Rozpoczęcie kursu	2
Zajęcia programowe	163
Zakończenie kursu	8
Ogółem	173 (22 dni szkoleniowe)

Zaleca się, aby liczba godzin lekcyjnych, liczonych w jednostkach 45-minutowych, realizowanych od poniedziałku do piątku, nie przekraczała 8 godzin dziennie.

W uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki szkoleniowej może wprowadzić inny dzienny oraz tygodniowy wymiar godzin lekcyjnych oraz realizować zajęcia od poniedziałku do soboty z uwzględnieniem przepisów wydanych na podstawie art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.

Podczas planowania zajęć dydaktycznych należy uwzględnić korelację realizacji treści programowych. Podczas prowadzenia zajęć symulacyjnych bądź ćwiczeń dopuszcza się możliwość regulowania czasu zajęć w sposób zapewniający optymalne osiągnięcie zakładanych celów, z zastrzeżeniem rozpoczęcia kolejnej jednostki metodycznej w czasie przyjętym w rozkładzie zajęć dydaktycznych.

6. Liczebność grupy szkoleniowej

Poszczególne treści kształcenia należy realizować w grupach szkoleniowych, których liczebność, z uwagi na cele dydaktyczne zajęć oraz efektywność stosowanych metod dydaktycznych, nie powinna przekraczać 14 osób. W zakresie realizacji tematu nr 7 – jeden nauczyciel policyjny przypada na maksymalnie 4 uczestników szkolenia.

7. Warunki niezbędne do realizacji zajęć i osiągnięcia celów kształcenia, w tym lista wyposażenia dydaktycznego

Zaleca się, żeby zajęcia w danej grupie szkoleniowej, w obrębie tematu lub zagadnienia, prowadził, w miarę możliwości, ten sam nauczyciel. W przypadku braku określenia liczby prowadzących zajęcia, przyjmuje się zasadę, iż do realizacji wyodrębnionych zagadnień wyznacza się jednego nauczyciela. Natomiast w przypadku zajęć praktycznych liczba nauczycieli, wraz z określeniem ich roli, wynika ze sposobu realizacji zajęć w podgrupach oraz przyjętych założeń do stosowanej metody i techniki. Wskazywane w programie metody realizacji zajęć są według autorów najbardziej optymalne do osiągnięcia celów kształcenia. Prowadzący zajęcia może wybrać inną metodę, gwarantującą osiągnięcie celów kształcenia.

Dopuszcza się przeprowadzanie zajęć z doskonalenia techniki jazdy samochodem terenowym poza terenem jednostki szkoleniowej.

Realizację tematów 1-6 oraz 9 i 10 należy powierzyć policjantom posiadającym doświadczenie w pracy na misjach pokojowych lub innym osobom posiadającym wiedzę ekspercką w niniejszym zakresie. Osoby te są opiekunami merytorycznymi kursu. Zaleca się, aby opiekunowie merytoryczni uczestniczyli również w pozostałych zajęciach dydaktycznych realizowanych w trakcie kursu, z wyjątkiem zajęć z doskonalenia techniki jazdy samochodem terenowym, które realizuje samodzielnie nauczyciel policyjny jednostki szkoleniowej prowadzącej kurs. Zaliczenie tematu nr 10 następuje po zrealizowaniu zagadnienia nr 11 ćwiczenia w terenie, za co absolwent otrzymuje certyfikat stanowiący załącznik, który ważny jest 5 lat od momentu wydania. Z uwagi na umiejętnościowy charakter zajęć z tematu nr 7 wymagana jest obecność słuchaczy na wszystkich zajęciach praktycznych, przewidzianych w programie.

Przełożony właściwy w sprawach osobowych policjantów, którzy będą opiekunami kursu, deleguje ich do udziału w kursie na wniosek komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej w sprawach międzynarodowej współpracy Policji.

Opiekunowie kursu będą brać udział w ocenianiu słuchaczy – ich wiedzy, umiejętności i postawy prezentowanej w trakcie trwania kursu.

Zalecane jest przeprowadzenie przez policjantów, którzy w ostatnim czasie zakończyli służbę na misjach, konsultacji dla uczestników kursu. Celem konsultacji jest zapoznanie słuchaczy z aktualną sytuacją na poszczególnych misjach. Ponadto do prowadzenia zajęć mogą być zgłaszane inne osoby posiadające wiedzę ekspercką w określonym zakresie, zarówno z Policji, jak i innych instytucji współpracujących.

Podczas realizacji treści kształcenia, z których wynika potrzeba nawiązywania do zasad etyki zawodowej policjanta, praw człowieka i równego traktowania, zakazu dyskryminacji, obowiązku zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym zasad komunikacji z osobami z niepełnosprawnościami oraz tematyki przeciwdziałania korupcji, obowiązkiem każdego nauczyciela policyjnego jest kształtowanie w tym zakresie pożądanych postaw i zachowań. Nauczyciel policyjny podczas realizacji treści kształcenia jest zobowiązany posługiwać się przykładami z praktyki policyjnej oraz orzecznictwa sądów i trybunałów – zarówno krajowych, jak i międzynarodowych.

W trakcie realizacji kursu, słuchaczy obowiązuje ubiór ćwiczebny. Policjanci biorący udział w symulacjach lub ćwiczeniach w charakterze pozoranta mogą być w ubiorze cywilnym.

Kategoria/nazwa wyposażenia	Liczba na grupę
01. Wyposażenie pracowni	
1. tablica suchościeralna	1
2. projektor multimedialny	1
3. sprzęt audio-video	1 komplet
4. wyposażenie multimedialne	1 komplet
5. flipchart	1
02. Pomoce dydaktyczne	
1. samochód terenowy	4
2. pacholki gumowe	40
3. radiotelefony konwencjonalne: MT 2100, GP360 oraz trankingowe	po 3 komplety każdego typu
4. ręczne odbiorniki GPS oraz PDA z GPS SiR Star III	po 3 komplety każdego typu
5. torba medyczna pierwszej pomocy z pełnym wyposażeniem	5 kompletów
6. kołnierze ortopedyczne	2 komplety
7. тренаżery osób dorosłych	2
8. тренаżery niemowlaka	1
9. тренаżer dziecka starszego	1
10. worek do prowadzenia oddechu zastępczego	2
11. defibrylator z oprogramowaniem szkoleniowym	1
12. atrapy ran	1 komplet
13. atrapy złamań	1 komplet
14. atropa samochodu	1
15. тренаżer urazowy	1 komplet
16. rękawiczki	1 opakowanie
17. twarda deska	1
18. zestaw szyn próżniowych	1 komplet
19. mapy topograficzne	1/1
20. busole	1/1
21. broń szkoleniowa	10 sztuk
22. bariery i materiały blokujące (zestaw zapora)	1 komplet
23. kajdanki i opaski zaciskowe	5 kompletów
24. amunicja treningowa, bez cech bojowych, materiały pirotechniczne	1 komplet
25. plecak ewakuacyjny (grab bag)	5 kompletów
26. indywidualna apteczka pierwszej pomocy (IFAK)	14 kompletów

27. sprzęt ochrony osobistej (kamizelki, hełmy)	14 kompletów
03. Materiały pomocnicze	
1. papier kserograficzny A-4	5 ryz
2. papier kancelaryjny A-4	60
3. flamastry do tablic suchoscieralnych	2 komplety
4. flamastry do papieru	3 komplety
5. tablice papierowe	3 opakowania

8. Zakres tematyczny oraz system oceniania

Numer tematu	Nazwa tematu	Czas realizacji (w godz. lekcyjnych)	System oceniania
1.	Informacje ogólne o misjach pokojowych	24	W trakcie kursu słuchacz podlega ocenie, która obejmuje przyswojenie wiedzy i opanowanie umiejętności, określonych w programie. Do oceny stopnia przyswojenia wiedzy lub opanowania umiejętności stosuje się dwustopniową skalę ocen z wpisem uogólnionym „zaliczono” (zal.) albo „nie zaliczono” (nzal.). Wpis „nie zaliczono” (nzal.) jest oceną negatywną i oznacza brak postępów w nauce oraz niewykształcenie umiejętności. Każda negatywna ocena musi być przez słuchacza poprawiona na ocenę pozytywną. Zaliczenie tematów 1–10 następuje w dwustopniowej skali z wpisem uogólnionym „zaliczono” (zal.) albo „nie zaliczono” (nzal.).
2.	Zasady aplikowania na stanowiska w misjach	19	
3.	Zarządzanie różnorodnością	15	
4.	Prawa człowieka, równość płci i prawo humanitarne	5	
5.	Obserwacja, mentoring i doradztwo (MMA)	12	
6.	Zasady posługiwania się mapami oraz technicznymi środkami komunikacji	16	
7.	Doskonalenie techniki jazdy samochodem terenowym	16	
8.	Doskonalenie umiejętności w zakresie udzielania pierwszej pomocy	8	
9.	Zasady zachowania się w terenie zagrożonym działaniem minersko - pirotechnicznym	8	
10.	Szkolenie w zakresie rozpoznania i orientacji we wrogim środowisku – HEAT (Hostile Environment Awareness Training)	40	
Razem:		163	

9. Forma zakończenia kursu i forma przeprowadzenia egzaminu końcowego

Kurs kończy się egzaminem końcowym. Warunkiem przystąpienia do egzaminu przez słuchacza jest uzyskanie zaliczeń wymaganych programem. W przypadku, gdy słuchacz nie uzyskał zaliczenia wymaganego programem wystawia się ocenę negatywną z egzaminu.

Egzamin przeprowadza się według poniższych zasad:

1. Pakiet egzaminacyjny oraz egzamin końcowy opracowuje i przeprowadza jednostka szkoleniowa, która realizuje kurs.
2. Egzamin końcowy składa się z testu wiedzy i egzaminu ustnego.
3. Test wiedzy składa się z 40 zadań testowych, ocenianych w skali od 0 do 1 punktu za każdą odpowiedź i trwa 40 minut.
4. Każde z zadań testowych powinno zawierać 4 odpowiedzi, wśród których jedna odpowiedź jest prawdziwa. Za każdą poprawną odpowiedź słuchacz otrzymuje 1 punkt.
5. Warunkiem zaliczenia testu wiedzy jest uzyskanie przez słuchacza co najmniej 28 punktów, co stanowi 70% wszystkich punktów możliwych do uzyskania.
6. Po przeprowadzeniu testu wiedzy zostanie przeprowadzony egzamin ustny w celu sprawdzenia nabytych podczas kursu wiedzy i umiejętności niezbędnych w procesie rekrutacji na stanowiska w misjach i operacjach Unii Europejskiej oraz ONZ.

Kryteria oceny testu wiedzy:

ocena 6	wyróżniająca	od 39 do 40 poprawnych odpowiedzi
ocena 5	bardzo dobra	od 37 do 38 poprawnych odpowiedzi
ocena 4	dobra	od 34 do 36 poprawnych odpowiedzi
ocena 3	poprawna	od 31 do 33 poprawnych odpowiedzi
ocena 2	dopuszczająca	od 28 do 30 poprawnych odpowiedzi
ocena 1	niedostateczna	od 0 do 27 poprawnych odpowiedzi

7. Egzamin ustny składa się z pięciu pytań z zakresu merytorycznego kursu.
8. Komisja ocenia odpowiedź egzaminowanego w skali od 0 do 20 punktów.
9. Zaliczenie tego etapu egzaminu końcowego następuje po uzyskaniu co najmniej 14 punktów (70%) z 20 możliwych do uzyskania.

Kryteria oceny egzaminu ustnego:

ocena 6	wyróżniająca	20 punktów
ocena 5	bardzo dobra	19 punktów
ocena 4	dobra	18 punktów
ocena 3	poprawna	16 – 17 punktów
ocena 2	dopuszczająca	14 – 15 punktów
ocena 1	niedostateczna	0 – 13 punktów

10. Pozytywny wynik egzaminu ustnego warunkuje zaliczenie całego egzaminu końcowego.
11. Ocena z egzaminu końcowego jest średnią arytmetyczną ocen z pisemnego testu wiedzy oraz egzaminu ustnego.

Absolwent kursu otrzymuje świadectwo ukończenia doskonalenia zawodowego centralnego, gdzie w miejsce ogólnego wyniku nauki stosuje się wpis „pozytywnym” i z oceną z egzaminu końcowego.

II. TREŚCI KSZTAŁCENIA

Temat 1: Informacje ogólne o misjach pokojowych

Cele: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- opisać organizacje międzynarodowe tworzące misje pokojowe;
- scharakteryzować misje wybranego typu i rodzaju;
- omówić podstawy prawne tworzenia i działania misji;
- wymienić i scharakteryzować misje, w których brała lub bierze udział Policja;
- zidentyfikować podmioty międzynarodowe i lokalne działające na terenie misji;
- opisać przywileje i immunitety wynikające z faktu pełnienia służby na misji;
- określić strukturę i podległość służbową na misji;
- omówić zasady etyki zawodowej funkcjonariusza na misji zagranicznej;
- omówić zasady kontaktów z mediami;
- wymienić zasady bezpieczeństwa w postępowaniu wynikające z charakteru pełnionej służby;
- właściwie udokumentować podejmowane czynności służbowe.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji zajęć
1. Organizacja Narodów Zjednoczonych, Unia Europejska, Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) jako organizacje tworzące misje pokojowe.	2	wykład, pogadanka, dyskusja	Na podstawie wiedzy ogólnej uczestników kursu wymienić i omówić przyczyny organizowania oraz cele misji pokojowych działających pod auspicjami ONZ, UE, OBWE. Omów historię misji poczynając od Ligi Narodów. Szczególną uwagę zwrócić na uwarunkowania narodowościowo-etniczne, religijne i geopolityczne tło konfliktów. Poleć uczestnikom doskonalenia, aby uzupełnili w ramach samokształcenia informacje na temat ww. organizacji (na podstawie stron internetowych i dostępnych publikacji).

2. Rodzaje misji i podstawy prawne misji.	5	wykład, pogadanka, dyskusja	Wskaż i omów podstawy prawne funkcjonowania misji. Przedstaw i scharakteryzuj rodzaje misji (rozpoznawcza, substytucyjna, obserwacyjna, szkoleniowa, wykonawcza). Wyeksponuj specyfikę i rolę jednostek specjalnych. Scharakteryzuj misje, w których bierze udział polska Policja i opisz ich zadania.
3. Rys historyczny (historia powstania misji, zaangażowanie polskiej Policji w misjach zagranicznych).			
4. Aktualne zaangażowanie w misje pokojowe.			
5. Podmioty międzynarodowe i lokalne działające na terenie tych misji oraz współpraca z nimi.	1	wykład, pogadanka, dyskusja	Przedstaw podmioty międzynarodowe i lokalne działające na terenie misji oraz omów zasady współpracy z nimi. Wskaż podmioty, z którymi współpraca ma charakter obligatoryjny (np. Biurem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców ang. UNHCR – United Nations High Commissioner for Refugees, lub Funduszem Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci ang. UNICEF – United Nations Children’s Fund) bądź fakultatywny (Czerwony Krzyż, Czerwony Półksiężyc, organizacje pozarządowe ang. non-governmental organizations – NGOs) oraz te, z którymi współpraca zastrzeżona jest dla wydzielonych struktur misji.
6. Obowiązki i przywileje policjanta pełniącego służbę na misji, immunitety.	1	wykład, pogadanka, dyskusja	Wymień i omów immunitety (wyłączenie spod jurysdykcji lokalnej, zakaz zatrzymania i aresztowania w związku z pełnionymi obowiązkami) i przywileje (np. korzystanie ze służbowych pojazdów, zakupy w sklepach bezcłowych, posiadanie talonu <i>ration card</i>) policjanta pełniącego służbę na misji. Wskaż różnicę pomiędzy nimi. Dokonaj charakterystyki immunitetów wynikających z prawa międzynarodowego, prawa zwyczajowego i specyfiki misji. Na podstawie wiedzy uczestników kursu wskaż podobieństwa i różnice w obowiązkach służbowych pełnionych w kraju i w warunkach misji.

7. Pakiet socjalny i szkolenia.	1	wykład	Scharakteryzuj zakres obowiązków misji względem policjantów biorących w niej udział, w tym: – zapewnienie opieki lekarskiej i jej zakres; – szkolenia wewnętrzne misji, począwszy od przeprowadzenia wstępnego szkolenia Induction Course, doskonalenie zawodowe, szkolenia zewnętrzne; – regulację czasu służby, urlopy; – rozliczenia finansowe; – delegacje, ubezpieczenia, zasady zwrotu poniesionych kosztów (reimbursement); – ubezpieczenia; – uposażenie polskie i zagraniczne.
8. Struktura stanowisk na misji na wybranym przykładzie.	1	wykład, pogadanka	Nawiązując do treści kształcenia zawartych w zagadnieniach nr 2–3, omów specyfikę charakteru służby wynikającej z mandatu misji oraz zajmowanych stanowisk niezależnie od posiadanego stopnia służbowego (non-rank mission). Informacje o rodzajach stanowisk, contracted – seconded. Wskaż na proces selekcji na określone stanowiska, omów zasadę <i>national balance</i> i <i>gender balance</i>. Graficzna prezentacja struktury misji, omówienie wybranych stanowisk. Mechanizm rotacji na stanowiskach (cfc). Podległość służbowa na misji.
9. Zasady etyki zawodowej policjanta wynikające ze standardów międzynarodowych.	2	wykład, pogadanka, ćwiczenie	Omów na przykładzie wybranego <i>Code of Conduct</i>, <i>Code of Conduct for Law Enforcement Officials</i> normy etyczne, którymi powinien kierować się policjant pełniący obowiązki służbowe na misji. Zaakcentuj potrzebę stosowania się do następujących zasad: – bezstronności – m.in. nefaworyzowanie lub niedyskryminowanie osób bez względu na pochodzenie etniczne, narodowościowe, kolor skóry, przekonania religijne i inne; – uczciwości – m.in. zachowanie zgodne z zasadami moralnymi; – szacunku – m.in. akceptacja i poszanowanie wartości, zwyczajów oraz zachowań, które różnią się od własnych;

			– lojalności – wypełnianie obowiązków służbowych nie ze względu na korzyści partykularne, lecz polecenia przełożonych oraz cele misji. Zwróć uwagę na konieczność przestrzegania drogi służbowej. Zaakcentuj istotność zasad poszanowania godności ludzkiej, praw i wolności człowieka oraz zakazu dyskryminacji. Na podstawie wiedzy uczestników kursu dotyczącej zasad etyki zawodowej policjanta pełniącego służbę w kraju wskaż podobieństwa i scharakteryzuj różnice wynikające ze standardów międzynarodowych. Przeprowadź ćwiczenia w grupach. Celem ćwiczenia jest przeanalizowanie przykładowych sytuacji, w których policjant zachował się niewłaściwie z etycznego punktu widzenia oraz przedyskutowanie konsekwencji nieprzestrzegania zasad kodeksu postępowania.
10. Kontakt z mediami.	1	wykład, pogadanka, ćwiczenia	Na podstawie przepisów obowiązujących na misji omów ze słuchaczami zasady kontaktowania się z mediami. Omów reguły funkcjonowania mediów, zwłaszcza elektronicznych, sposoby uzyskiwania informacji przez dziennikarzy i właściwe reakcje policjantów. Podkreśl zakaz wypowiedziania się w imieniu misji bez odpowiedniej autoryzacji oraz obowiązek wskazania właściwego i autoryzowanego źródła informacji. Zwróć uwagę, że na terenie misji informacji udzielają uprawnione służby. Jednak w przypadku konieczności udzielenia informacji uczestnik misji nie powinien: wyrażać prywatnych opinii; używać słów „bez komentarza”; odpowiadać na pytanie wyłącznie słowem „tak”, „nie”; ujawniać informacji mających związek z bezpieczeństwem misji. Powinien natomiast być przygotowany do odpowiedzi na podstawowe pytania dotyczące jego osoby i misji. Przypomnij o obowiązku raportowania drogą służbową o podjętych przez media kontaktach (należy zapamiętać kto, skąd i o co pytał). Przypomnij o zagrożeniach, które niosą za sobą wpisy w mediach społecznościowych (blogi, Facebook itp.). Podkreśl znaczenie utrzymywania dobrych kontaktów z mediami oraz ich wpływ na kształtowanie wizerunku misji i zaufania lokalnej społeczności. Przeprowadź ćwiczenia w zakresie praktycznych zasad

			kontaktów z mediami policjantów pełniących służbę patrolową.
11. Zasady bezpieczeństwa w postępowaniu wynikające z charakteru pełnionej służby.	3	pogadanka, wykład	Odwołując się do wiedzy ogólnej uczestników doskonalenia, przedyskutuj rodzaje zagrożeń, z którymi (ich zdaniem) mogą się spotkać, pełniąc służbę na misji. Na podstawie wiedzy specjalistycznej omów potencjalne niebezpieczeństwa (np. działania lokalnych grup przestępczych, choroby, nieprzestrzeganie miejscowych obyczajów) i sposoby ich unikania. Wskaż na formalną konieczność przestrzegania zasad bezpieczeństwa i ewentualne skutki zaniechania.
12. „Standard Operational Procedures – SOP” jako podstawowy dokument regulujący postępowanie w określonych sytuacjach na misji.	5	pogadanka, wykład	Na podstawie wybranej z procedury „Standard Operational Procedures – SOP” omów z uczestnikami doskonalenia podstawowe przepisy i zasady w niej zawarte. Zwróć uwagę, że SOP dotyczy zawsze konkretnej misji (uwarunkowanej mandatem misji). Podkreśl konieczność bezwarunkowego przestrzegania zawartych w niej przepisów i procedur. Omów podstawowe regulacje dotyczące różnych stanowisk służbowych i wynikające z nich obowiązki. Podkreśl różnice w zakresie zadań i odpowiedzialności między poziomem podstawowym, pośrednim i kwaterą główną. Zwróć uwagę, że SOP reguluje uprawnienia i obowiązki policjanta pełniącego służbę na misji. Zapoznaj uczestników z przykładami standardowych procedur administracyjnych obowiązujących na wybranej misji. Wykorzystaj dostępne dokumenty. Omów standardowe procedury bezpieczeństwa, podkreślając bezwzględną konieczność ich przestrzegania (zobrazuj przykładami). Przeprowadź ćwiczenia w podgrupach, których celem będzie zidentyfikowanie na podstawie dokumentów, standardowych procedur: operacyjnych, administracyjnych, bezpieczeństwa oraz związanych z zakończeniem misji. Rozdaj przykładowe SOP podgrupom. Zadaniem każdej z podgrup będzie zapoznanie się i przeanalizowanie wskazanego fragmentu dokumentu zgodnie z podanymi przez wykładowcę założeniami, a następnie zreferowanie wyników pracy grupy. Omów i podsumuj

			ćwiczenia.
13. Dokumentowanie czynności służbowych.	2	pogadanka, wykład	Wskaż słuchaczom podstawowe informacje na temat dokumentowania czynności podczas misji, zaprezentuj przykładowe raporty, które są sporządzane z wykonanych zadań. Poinformuj o potrzebie dokumentowania, a także o sposobie obiegu informacji w misjach wskazując, że część informacji ostatecznie trafia do krajów Unii Europejskiej i na ich podstawie niejednokrotnie podejmowane są decyzje dotyczące dalszego trwania misji. Omów potrzebę przekazania odpowiednich informacji członkowi misji, który będzie pełnił zastępstwo w przypadku nieobecności policjanta. Wspomnij o podstawowych zasadach pisania raportów. Przedstaw, jaka dokumentacja jest sporządzana przez dowódcę kontyngentu, wskazując jednocześnie na potrzebę przesyłania informacji na czas. Poinformuj o sposobie wykorzystania w Polsce informacji przesyłanych przez członków kontyngentów w raportach tygodniowych. Przeprowadź zaliczenie tematu, oceniając pracę słuchaczy w dwustopniowej skali z wpisem uogólnionym „zaliczono” (zal.) albo „nie zaliczono” (nzal).

Temat 2: Zasady aplikowania na stanowiska w misjach

Cele: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- omówić krajowe regulacje dotyczące kierowania na misje;
- omówić proces doboru kandydatów przez misje;
- przygotować aplikację i przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji zajęć
1. Krajowe regulacje dotyczące kierowania na misje.	2	wykład, pogadanka	Na podstawie ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji oraz aktów wykonawczych do tej ustawy omów z uczestnikami doskonalenia przepisy i zasady w nich zawarte dotyczące kierowania policjantów na misje pokojowe. Zwróć uwagę na dwa mechanizmy kierowania na misję, wskaż różnice pomiędzy delegowaniem do kontyngentu a oddelegowaniem poza Policję za granicę. Omów akty wykonawcze do ustawy i wynikające z nich uprawnienia i obowiązki.
2. Proces doboru kandydatów przez misje.	2	wykład, pogadanka	Na przykładzie dowolnego zaproszenia do udziału w misji (cfc – call for contribution) omów obieg dokumentów w przypadku zgłoszenia kandydata. Zwróć uwagę na konieczność stosowania się do procedur krajowych w tym zakresie, jak również procedur określonych przez UE. Wymień krajowe i zagraniczne instytucje zaangażowane w procesie kandydowania na stanowisko w misji. Wskaż różnice w aplikowaniu na stanowiska w poszczególnych organizacjach (UE, ONZ, OBWE). Scharakteryzuj działania podejmowane przez komórkę organizacyjną Komendy Głównej Policji odpowiedzialną za misje.

3. Przygotowanie aplikacji i przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej.	15	wykład, pogadanka, ćwiczenia pisemne, przeprowadzenie rozmowy kwalifikacyjnej	Na przykładzie dowolnego zaproszenia do udziału w misji (cfc – call for contribution) wskaż kluczowe elementy aplikacji na stanowisko, zasady jej sporządzania. Wykonaj ćwiczenie w dwóch etapach: – słuchacze w podgrupach opracują aplikacje na wybrane stanowiska; – poleć indywidualne sporządzenie aplikacji w ramach nauki własnej. Omów sporządzoną dokumentację. Przedstaw słuchaczom istotne elementy niezbędne do właściwego przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej, omów trudności związane z rozmową na odległość oraz sposoby radzenia sobie z problemami. Zapoznaj z najczęściej zadawanymi pytaniami. Wykonaj ćwiczenie polegające na symulacji rozmowy kwalifikacyjnej. Poleć indywidualne przygotowanie autoprezentacji w ramach nauki własnej. Zaangażuj słuchaczy do aktywności również w charakterze członka komisji kwalifikującej. Przeprowadź zaliczenie tematu oceniając pracę słuchaczy w dwustopniowej skali z wpisem uogólnionym „zaliczono” (zal.) albo „nie zaliczono” (nzal).
--	----	---	--

Temat 3: Zarządzanie różnorodnością

Cele: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- wskazać istotę różnic kulturowych, etnicznych i religijnych występujących na terenach misji;
- identyfikować wyzwania, ryzyka i korzyści związane z zarządzaniem różnorodnością w ramach służby na misji;
- omówić zasady religijne i obyczajowe przyjęte w wybranej społeczności;
- współpracować z tłumaczem;
- omówić podstawowe informacje dotyczące protokołu dyplomatycznego.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji zajęć
1. Pojęcie różnorodności.	3	wykład, pogadanka, dyskusja	Wykaż konieczność znajomości historii, kultury, otoczenia geopolitycznego, zagadnień etnicznych i religijnych regionu i znaczenia tej wiedzy dla efektywności procesu budowy wzajemnego zaufania między misją a społecznością lokalną, rozwijania antydyskryminacyjnych kompetencji oraz promowania wartości i postaw równościowych. Przedstaw i omów łańcuch dyskryminacji. Zwróć uwagę na zależność zachowań dyskryminacyjnych od stereotypów i uprzedzeń. Każdorazowo odwołuj się do potencjalnych sytuacji i zachowań na misji. Wprowadź pojęcie intersekcyjności. Wyjaśnij pojęcie różnorodności, równości oraz inkluzywności. Omów znaczenie świadomości różnorodności (m.in. narodowej, etnicznej, religijnej, wyznaniowej) w ramach personelu misji oraz w regionie misji. Dodatkowo w kontekście funkcjonowania misji omów kwestie różnorodności pokoleniowej oraz różnic w doświadczeniu zawodowym i statusie zatrudnienia personelu misji. Zaakcentuj potrzebę dostrzegania zindywidualizowanych potrzeb i potencjału każdej osoby – współpracowników oraz

			osób w ramach społeczności lokalnej. Podkreśl istotność podejmowania adekwatnych działań, dostosowanych do potrzeb różnych grup społecznych i osób oraz włączania ich perspektywy do podejmowanych decyzji.
2. Różnice kulturowe występujące na terenach misji.	7	wykład, pogadanka, dyskusja	Na podstawie poszczególnych misji przedstaw różnice kulturowe występujące na ich terenach, przedyskutuj wpływ różnic na tryb pełnienia służby. Wykaż konieczność znajomości problematyki etniczno-religijnej w celu prawidłowego wykonywania obowiązków służbowych (np. gesty, komentarze, żarty, zachowania w miejscach kultu religijnego). W ramach dyskusji ze słuchaczami określ ogólne zasady pozasłużbowego zachowania w multietnicznym i wieloreligijnym społeczeństwie. Podkreśl zasadę szacunku dla miejscowej obyczajowości (<i>bilateral respect</i>), religijności i niedyskryminacji. Na podstawie doświadczeń byłych uczestników misji omów różnice kulturowe w krajach, w których pełnili służbę.
3. Współpraca z tłumaczem.	3	wykład, pogadanka	Na podstawie posiadanych doświadczeń przedstaw status tłumaczy w misjach, a także najważniejsze zasady współpracy. Podczas wykładu podkreśl sposoby zachowania się podczas wykonywanych czynności z tłumaczem, zaprezentuj sposób prowadzenia rozmowy i wspomnij o najczęstszych błędach zdarzających się podczas spotkań. Wykaż potrzebę prowadzenia odprawy z tłumaczem przed spotkaniem, w trakcie której przedstawiony zostanie cel spotkania, a także po spotkaniu, gdy wskazane jest aby omówić całe spotkanie raz jeszcze. Ponadto przedstaw zasadę ograniczonego zaufania do tłumaczy. Zwróć uwagę na podległość służbową, a także na służbowe i pozasłużbowe aspekty relacji z tłumaczami. W trakcie prowadzonych symulacji i realizowania różnych scenariuszy pozwól kursantom wcielić się w rolę tłumacza, prowadzącego spotkanie lub osoby, z którą prowadzona jest rozmowa. W założeniach do symulacji uwzględnij sytuacje

			sugerujące stronniczość tłumacza, lekceważenie przez niego obowiązków i przekraczanie kompetencji. Pozwól obserwatorom wypowiedzieć się na temat ich odczuć, zauważonych pozytywnych i negatywnych aspektów odgrywanych scen.
4. Protokół dyplomatyczny.	2	wykład, pogadanka, dyskusja	Podczas zajęć przedstaw najważniejsze zasady zachowania się w przypadku kontaktu z przedstawicielami placówek dyplomatycznych, a także organów administracji publicznej w państwie pełnienia służby. Wyjaśnij najważniejsze zasady w dyplomacji, tj. wzajemności i precedencji. Na podstawie własnych doświadczeń przedstaw sytuacje, w których może znaleźć się członek misji i zaproponuj sposoby zachowania. Poinformuj o właściwym doborze ubrania/umundurowania do uroczystości, w których może uczestniczyć misjonarz. Przeprowadź zaliczenie tematu, oceniając pracę słuchaczy w dwustopniowej skali z wpisem uogólnionym „zaliczono” (zal.) albo „nie zaliczono” (nzal).

Temat 4: Prawa człowieka, równość płci i prawo humanitarne

Cele: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- scharakteryzować międzynarodowe standardy praw człowieka;
- określić zastosowanie międzynarodowych standardów praw człowieka w warunkach misyjnych;
- omówić Agendę ONZ dot. kobiet, pokoju i bezpieczeństwa (*ang. WPS Women, Peace and Security*);
- omówić sposób w jaki konflikty wpływają na mężczyzn i kobiety;
- omówić możliwości i wyzwania dla kobiet w zakresie równego udziału w rozwiązywaniu konfliktów, zarządzaniu kryzysowym i odbudowie;
- scharakteryzować szczególną sytuację kobiet i dzieci w kraju objętym konfliktem zbrojnym;
- omówić podstawowe zagrożenia związane z prawem humanitarnym.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji zajęć
1. Źródła praw człowieka i podstawowe akty prawne regulujące problematykę praw człowieka.	2	wykład, pogadanka, ćwiczenia	Bazując na dotychczasowej wiedzy uczestników przypomnij istotę praw człowieka, rozróżnienie praw i wolności oraz omów źródła i podstawowe akty prawne regulujące problematykę praw człowieka (m.in. <i>Powszechna Deklaracja Praw Człowieka</i> – ONZ 1948, <i>Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności</i> – Rada Europy 1950, <i>Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych</i> – ONZ 1966), <i>Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych</i> , 1966 r. <i>Konwencja o Zakazie Tortur, Nieludzkiego, Okrutnego bądź Poniżającego Traktowania albo Karania</i> – ONZ 1984, <i>Dyrektywa Rady UE nr 2000/43/WE z 29.06.2000 r. wprowadzająca zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne</i>). Przypomnij rezolucje Rady Bezpieczeństwa – 1379 (2001), 1314 (2000), 1261 (1999) – poświęcone ochronie praw dziecka w czasie konfliktu zbrojnego.

2. Instytucje międzynarodowe powołane do ochrony praw człowieka.			Wymień prawa człowieka najczęściej naruszane na terenie misji oraz instytucje międzynarodowe powołane do ochrony praw i wolności człowieka, a także ich rolę w organizacji misji międzynarodowych. Zwróć uwagę na fakt, że naruszanie praw i wolności człowieka, to główny powód organizowania międzynarodowych misji policyjnych. Przeprowadź ćwiczenia w grupach. Każdej grupie podaj inny opis sytuacji naruszenia praw człowieka występujących na misjach zagranicznych (zbiorowe egzekucje, torturowania, arbitralne zatrzymania i aresztowania, dyskryminacja, przemoc wobec kobiet i wobec dzieci, przestępstwa na tle rasowym i etnicznym, zbrodnie wojenne, zbrodnie przeciwko ludzkości) i poleć przeanalizowanie ich pod względem prawnym. Przy omawianiu ćwiczenia podkreśl zasadę niedyskryminacji. Zwróć uwagę na sytuację grup szczególnie narażonych na konsekwencje wynikłe z konfliktu zbrojnego: kobiet, dzieci, osób starszych, mniejszości etnicznych, religijnych, uchodźców. Wyodrębnij użycie siły i broni palnej jako szczególnie drażliwe kwestie związane z naruszeniem praw człowieka, zwłaszcza podczas zatrzymania i aresztowania. Podkreśl zasadę niezbędności i proporcjonalności użycia siły oraz warunków absolutnej konieczności w związku z użyciem broni palnej. Omów kwestie praw człowieka w warunkach operacji pokojowych i warunkach konfliktu zbrojnego.
3. Wybrane aspekty prawa humanitarnego dla policjantów pełniących służbę na misji.	1	pogadanka, wykład, dyskusja	Wyjaśnij istotę prawa humanitarnego, krótko omów podstawowe elementy prawa humanitarnego, opierając się na konwencjach genewskich i dwóch tzw. Dodatkowych Protokołach (z 12.08.1949 r. o ochronie ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych). W dyskusji ze słuchaczami ustal katalog aktów bezwzględnie zabronionych niezależnie od sytuacji: – zabójstwo; – torturowanie;

			– kary cielesne; – przestępstwa przeciwko godności człowieka; – branie zakładników; – zbiorowe karanie; – egzekucja bez procesu; – okrutne i poniżające traktowanie.
4. Uwzględnianie perspektywy płci w sektorze bezpieczeństwa.	2	pogadanka, wykład, dyskusja	Wyjaśnij pojęcie równości płci. Przedstaw i omów główne międzynarodowe akty prawne dotyczące równości płci (np. Strategia UE na rzecz równości płci) oraz Konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW – ang. Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women). Omów rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 dotyczącą kobiet, pokoju i bezpieczeństwa i powiązane rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ (tzw. Agenda WPS) oraz ich znaczenie w zapewnianiu kobietom równego udziału w rozwiązywaniu konfliktów, zarządzaniu kryzysowym i odbudowie na obszarach niestabilnych i dotkniętych kryzysem lub konfliktem. Przedstaw założenia Krajowego programu działań na rzecz realizacji Agendy ONZ dotyczącej Kobiet, Pokoju i Bezpieczeństwa (NAP WPS). Omów zjawisko przemocy ze względu na płeć związanej z konfliktami [<i>conflict-related sexual and gender-based violence (CRSV) sexual and gender-based violence (SGBV)</i>] oraz jej rodzaje (przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna). Zaakcentuj znaczenie podejmowania działań na rzecz ochrony i wsparcia ofiar przemocy ze względu na płeć oraz przemocy seksualnej w konfliktach zbrojnych. Omów znaczenie uwzględniania kryterium płci w reformie sektora bezpieczeństwa (SSR) i procesach rozbrojenia, demobilizacji i reintegracji (DDR). Podkreśl konieczność każdorazowego uwzględniania perspektywy płci podczas realizacji zadań misji. Przedstaw znaczenie równości płci w misjach, a także wagę znajomości przedmiotowego zagadnienia dla procesu aplikacyjnego. Przeprowadź zaliczenie tematu, oceniając pracę

			słuchaczy w dwustopniowej skali z wpisem uogólnionym „zaliczono” (zal.) albo „nie zaliczono” (nzał).
--	--	--	--

Temat 5: Obserwacja, mentoring i doradztwo (MMA)

Cele: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- wyjaśnić pojęcia MMA w ujęciu misji zagranicznych, a także przedstawić najważniejsze założenia niniejszej koncepcji;
- scharakteryzować MMA na różnych stadiach związanych z planowaniem lub prowadzeniem misji;
- wskazać najważniejsze zasady misji, na których opiera się koncepcja MMA;
- określić zadania obserwatora, mentora i doradcy;
- zidentyfikować potencjalne strony do współpracy;
- poradzić sobie z problemami mogącymi wystąpić przy wdrażaniu założeń MMA.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji zajęć
1. Ogólne informacje na temat koncepcji MMA.	5	wykład, pogadanka	Przedstaw założenia koncepcji MMA, podstawy działania i możliwości wykorzystania w misjach. Wyjaśnij szczegółowo na czym polega obserwacja, mentoring i doradztwo, zwracając szczególną uwagę na różnice pomiędzy nimi. Przedstaw przykłady misji, których mandat wpisuje się w niniejszą koncepcję. Wskaż kluczowe aspekty związane z MMA na różnych stadiach misji, począwszy od planowania, a kończąc na etapie egzekwowania mandatu. Poinformuj o podstawowych zasadach, na których zbudowana jest cała koncepcja, opierając się przede wszystkim na operacyjnych wskazówkach pochodzących od dowódcy operacji cywilnych (ang. Civilian Operations Commander – CivOpsCdr).
2. Obserwator, mentor, doradca.	2	wykład, pogadanka	Poinformuj, czym różnią się od siebie niniejsze funkcje i jak wygląda praca na każdym z tych stanowisk. Zwróć uwagę na zadania jakie spoczywają na każdym z nich. Przedstaw sposób doboru mentora, jak i ucznia, zwracając uwagę na cechy

			psychofizyczne obydwu stron oraz możliwe trudności we współpracy. Zwróć uwagę na zagrożenia związane z realizacją zadań, przede wszystkim związanych z mentorowaniem i doradztwem w różnych krajach.
3. Identyfikacja stron do współpracy.	2	wykład, ćwiczenia	Podczas dyskusji aktywizuj słuchaczy, dążąc do uzyskania informacji na temat osób/instytucji krajowych i zagranicznych, z którymi możliwa jest współpraca na terenie działania misji. Poinformuj o sposobach identyfikacji stron, możliwościach współpracy, wspominając o zasadzie ochrony informacji. Przeprowadź ćwiczenie polegające na identyfikacji ewentualnych stron do współpracy, wykorzystując różne mandaty aktualnie działających misji. Pozwól grupom przedstawić swoje wnioski.
4. Taktyczne aspekty radzenia sobie z problemami.	3	wykład, pogadanka, symulacja	Na podstawie własnych doświadczeń omów i przedyskutuj z uczestnikami doskonalenia przykładowe zdarzenia i sytuacje, mogące wystąpić w trakcie wykonywania obowiązków misyjnych. W trakcie dyskusji pytaj o właściwe zachowanie w określonych sytuacjach. Przekaż informacje na temat tego, w jaki sposób radzić sobie z problemami, które mogą zaistnieć. Wskaż słuchaczom, że należy postępować zgodnie z wyznaczonymi celami, ale należy pamiętać o elastyczności i zasadzie minimalizacji ewentualnych szkód. Przeprowadź zaliczenie tematu, oceniając pracę słuchaczy w dwustopniowej skali z wpisem uogólnionym „zaliczono” (zal.) albo „nie zaliczono” (nzal).

Temat 6: Zasady posługiwania się mapami oraz technicznymi środkami komunikacji

Cele: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- posługiwać się mapami wykorzystywanymi na misjach;
- korzystać z urządzeń technicznych oraz środków łączności radiotelefonicznej używanych na misjach;
- stosować terminologię i zasady korespondencji radiowej.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji zajęć
1. Rodzaje map stosowanych na misji i zasady posługiwania się nimi.	6	wykład konwersatoryjny, pogadanka, ćwiczenia	Wspólnie ze słuchaczami dokonaj charakterystyki mapy oraz przypomnij podział map ze względu na ich treść i przeznaczenie. Przypomnij podstawowe różnice pomiędzy mapą, planem oraz szkicem. Dokonaj charakterystyki skali map wielkoskalowych, średnioskalowych i małoskalowych. Omów rodzaje map. Przypomnij, co oznacza termin <i>nomenklatura map</i>. Zaprezentuj podstawowe rodzaje umownych znaków topograficznych. Wyjaśnij pojęcia: odkształcenie kartograficzne, dokładność mapy, legenda mapy, znaki kartograficzne, generalizacja mapy, szczegółowość mapy, orientowanie mapy, poziomice, warstvice. Przypomnij, że określanie wysokości punktów nad poziomem morza, rzeźbę i ukształtowanie terenu przedstawia się za pomocą poziomice i warstwic. Zaakcentuj, że umiejętność czytania mapy topograficznej polega na tym, iż w czasie przeglądania na niej ukształtowania terenu, przedmiotów terenowych i pokrycia terenu należy odtworzyć sobie dostatecznie jasny obraz przestrzenny dowolnego wycinka powierzchni ziemi. Podstawowym warunkiem dobrej analizy we wszystkich przypadkach jest umiejętność prawidłowego czytania rzeźby terenu i powiązania z nią innych obiektów terenowych. Podkreśl znaczenie znajomości znajdujących się na

			mapie sygnatur i symboli – nazwanych umownymi znakami topograficznymi, które przedstawiają rzeczywiste elementy i przedmioty terenowe. Wskaż sposoby określania kierunku północnego na podstawie pewnych cech przedmiotów terenowych, słońca, słońca i zegarka, słońca, zegarka i zapalki, gwiazdy polarnej, księżyca oraz busoli. Przeprowadź ćwiczenia, w trakcie których słuchacze naniosą przedstawianą w założeniach sytuację taktyczną na mapę topograficzną (wg założeń do ćwiczeń).
2. Urządzenia techniczne (m.in. PDA, odbiorniki GPS) i środki łączności używane na misji.	2	pogadanka, wykład	Przedstaw podstawowe systemy pracy w sieciach: simpleks, duosimpleks, trunking EDACS i TETRA. Na podstawie systemu GPS omów zasadę działania systemów nawigacji satelitarnej. Zademonstruj i omów budowę radiotelefonów: konwencjonalnych MT 2100, GP360; trunkingowych oraz ręcznych odbiorników GPS (GARMIN), a także PDA z GPS.
3. Obsługa urządzeń technicznych i środków łączności oraz zasady korespondencji radiowej.	8	wykład, pokaz, ćwiczenia	Przypomnij słuchaczom ogólne zasady pracy w sieciach radiowych oraz zasady prowadzenia korespondencji radiowej. Rozdaj słuchaczom radiotelefony. Zaprezentuj i omów podział radiotelefonów oraz ich podstawowe funkcje użytkowe. Przedstaw zasady bezpiecznego posługiwania się radiotelefonami. Omów zasady rozchodzenia się fal radiowych oraz towarzyszące im zjawiska. Rozdaj słuchaczom odbiorniki GPS i PDA. Zaprezentuj i omów podstawowe funkcje użytkowe tych urządzeń. Przedstaw zasady prawidłowego posługiwania się nimi. Ćwiczenia praktyczne z zakresu obsługi urządzeń technicznych i środków łączności oraz zasad korespondencji radiowej przeprowadź na terenie jednostki szkoleniowej. Podziel słuchaczy na podgrupy, każdej z nich przedstaw założenia do ćwiczeń. Ćwiczenia mają na celu doskonalenie umiejętności w zakresie posługiwania się mapą, prowadzenia korespondencji radiotelefonicznej, wykorzystania GPS. Przeprowadź zaliczenie tematu oceniając pracę słuchaczy w dwustopniowej skali z wpisem uogólnionym „zaliczono” (zal.) albo „nie zaliczono” (nzal).

Temat 7: Doskonalenie techniki jazdy samochodem terenowym

Cele: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- omówić czynności niezbędne w ramach obsługi codziennej pojazdu oraz zająć prawidłową pozycję w pojeździe;
- wykazać różnice w technice jazdy pojazdami z różnymi układami napędowymi;
- operować kołem kierownicy w skręcie manewrowym i szosowym;
- dobrać właściwą prędkość i tor jazdy w zależności od geometrii i rodzaju nawierzchni;
- omówić zasady dotyczące techniki jazdy w przypadku uślizgu kół (podsterowność, nadsterowność).

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji zajęć
1. Czynności w ramach obsługi codziennej pojazdu.	2	pogadanka, wykład	Odwołując się do obowiązujących przepisów dotyczących podstawowych czynności wchodzących w skład obsługi codziennej (OC) pojazdu, a także do wiedzy i doświadczenia słuchaczy w prowadzeniu pojazdów, zwróć szczególną uwagę na te czynności OC, które mają bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo jazdy. Zademonstruj i omów prawidłową pozycję kierującego w samochodzie. Wyjaśnij i omów terminy „wymiar dolny” i „wymiar górny” oraz wskaż sposoby regulacji, wykaż ich wpływ na bezpieczeństwo kierującego. Zwróć uwagę na prawidłowe korzystanie z pasów bezpieczeństwa i zagłówków. Podkreśl, iż prawidłowo zajmowana pozycja w samochodzie pozwala na nieskrępowany dostęp do urządzeń sterowniczych i lusterek, a także podnosi skuteczność działania poduszki powietrznej.
2. Zajmowanie prawidłowej pozycji za kierownicą pojazdu.			Omów teorię jazdy samochodem z podkreśleniem techniki jazdy samochodem z napędem na jedną i dwie osie. Omów technikę i taktykę kierowania samochodem terenowym w różnych warunkach terenowych, np. o podłożu piaszczystym,

3. Technika i taktyka jazdy samochodem terenowym.			gliniastym, przy pokonywaniu wzniesień, przeszkód wodnych. Podkreśl znaczenie: – prawidłowego ułożenia i pracy rąk na kole kierownicy; – właściwego operowania pedałem gazu i hamulca; – zmiany i redukcji biegów (ergonomia pracy dźwignią zmiany biegów); – dostosowania prędkości jazdy po odczytaniu stanu nawierzchni i toru przejazdu; – sił działających na pojazd podczas jazdy po łuku drogi. Scharakteryzuj różnice występujące podczas kierowania samochodem w zależności od rodzaju napędu. Omów zjawisko podsterowności i nadsterowności, podając przyczyny powstania i sposoby minimalizowania ich skutków.
4. Manualna sprawność operowania kołem kierownicy – tzw. skręt manewrowy.	3	pogadanka, pokaz, ćwiczenia	Zajęcia poprzedź odprawą instruktorsko-metodyczną. Zapoznaj słuchaczy z obiektami, na których będą realizowane ćwiczenia oraz omów obowiązujące podczas zajęć zasady bezpieczeństwa. Określ istniejące i przewidywane zagrożenia oraz wskaż sposoby bezpiecznego wykonywania ćwiczenia, polegającego na pokonywaniu wytyczonych pachołkami torów jazdy. Wyjaśnij pojęcie „skręt manewrowy”. Zademonstruj, podczas manewrowania pojazdem, prawidłową pracę rąk na kole kierownicy oraz umiejętne operowanie pedałem sprzęgła (ruszanie z I biegu bez dodawania gazu w taki sposób, aby samochód nie zgasł). Przeprowadź ćwiczenia polegające na opanowaniu umiejętności prawidłowego skręcania. Na bieżąco udzielaj informacji zwrotnych, dotyczących poprawności wykonanego ćwiczenia. Dąż do wykształcenia przez słuchaczy prawidłowych odruchów i nawyków, związanych z techniką jazdy z wykorzystaniem skrętu manewrowego. Następnie zaprezentuj i omów technikę jazdy samochodem podczas pokonywania slalomów. Podkreśl znaczenie dobrania odpowiedniego przełożenia skrzyni biegów, a tym samym dobrania bezpiecznej prędkości przejazdu. Wskaż na używanie

			w odpowiednim czasie i z odpowiednią siłą pedału gazu podczas skrętu (slalom). Przypomnij o działających na pojazd i kierującego siłach – odśrodkowej i dośrodkowej oraz wpływie prędkości na wielkość tych sił. Przeprowadź ćwiczenia polegające na pokonywaniu wytyczonych slalomów do przodu z wykorzystaniem I i II biegu oraz do tyłu, korzystając z biegu wstecznego. Na bieżąco udzielaj informacji zwrotnych dotyczących poprawności wykonania ćwiczenia.
5. Doskonalenie techniki kierowania pojazdem w czasie pokonywania wyznaczonego toru jazdy.	3		Przypomnij obowiązujące podczas zajęć zasady bezpieczeństwa. Zademonstruj ćwiczenia, które mają na celu doskonalenie umiejętności jazdy po wyznaczonym torze do przodu i do tyłu oraz parkowania. Podczas wykonywania przez słuchaczy ćwiczeń zwróć szczególną uwagę na konieczność posługiwania się lusterkami zewnętrznymi podczas jazdy tyłem bez innej możliwości obserwacji drogi (np. poprzez odwracanie się). Zwróć uwagę na umiejętne operowanie pedałem sprzęgła i gazu.
6. Technika pokonywania zakrętów samochodem terenowym na nawierzchni twardej oraz nieutwardzonej. Wykorzystanie tzw. skrętu szosowego.	4	pogadanka, pokaz, ćwiczenia	Przypomnij obowiązujące podczas zajęć zasady bezpieczeństwa. Wskaż sposób manewrowania kołem kierownicy w skrócie szosowym. Zaakcentuj konieczność trzymania koła kierownicy oburącz w pozycji 9–3. Omów technikę pokonywania zakrętów w warunkach drogowych z uwzględnieniem przygotowania pojazdu do skrętu, przejazdu torem optymalnym i bezpiecznym (podaj zalety i wady ww. torów przejazdu) oraz prawidłowej techniki operowania kołem kierownicy w skrócie. Przedstaw wpływ prawidłowej techniki jazdy w łuku drogi na efektywność i bezpieczeństwo w czasie wykonywania zadań służbowych przez policjanta. Zwróć szczególną uwagę na znaczenie takich czynników, jak: – rodzaj zakrętu (geometria zakrętu); – rodzaj nawierzchni; – siły oddziałujące na pojazd; – technika pokonywania łuków drogi pojazdami z różnymi

		rodzajami napędów; – znaczenie dobrania optymalnej prędkości. Zademonstruj technikę operowania kołem kierownicy w skręcie szosowym wraz z techniką pokonywania zakrętów. Podczas ćwiczeń szczególną uwagę zwracaj na błędy w technice jazdy, dokonując instruktażu bieżącego, dąż do wykształcenia prawidłowych nawyków.
7. Doskonalenie techniki hamowania na prostym odcinku drogi i w łuku.	4	Przypomnij obowiązujące podczas zajęć zasady bezpieczeństwa. Wskaż sposoby hamowania na prostej i łuku drogi. Omów zasady prawidłowego hamowania. Wskaż negatywne skutki hamowania w łuku oraz w ekstremalnych warunkach drogowych, np. o zmniejszonym współczynniku przyczepności (nawierzchnia mokra, oblodzona, ośnieżona). Przedstaw technikę hamowania awaryjnego oraz zasadę działania układu zapobiegającego blokowaniu kół (ABS). Omów jego zalety, przypomnij sytuacje, w których jest on mniej skuteczny, np. nierówna nawierzchnia oraz nawierzchnie sypkie i luźne – śnieg, szuter, piasek, błoto. Wskaż różnice pomiędzy drogą zatrzymania a drogą hamowania oraz zależności długości drogi hamowania od prędkości pojazdu i jego stanu technicznego. Przeprowadź ćwiczenia polegające na pokonywaniu wytyczonych odcinków, na których słuchacze będą doskonalili umiejętności hamowania na różnych nawierzchniach. Przeprowadź zaliczenie tematu oceniając pracę słuchaczy w dwustopniowej skali z wpisem uogólnionym „zaliczono” (zal.) albo „nie zaliczono” (nzal).

Temat 8: Doskonalenie umiejętności w zakresie udzielania pierwszej pomocy

Cele: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- wykonać czynności ratownicze w zależności od rodzaju zdarzenia;
- zapewnić bezpieczeństwo w miejscu udzielania pierwszej pomocy;
- dokonać oceny wstępnej osoby poszkodowanej;
- przeprowadzić badanie fizykalne;
- przeprowadzić selekcję poszkodowanych i ustalić priorytety w udzielaniu pomocy;
- zabezpieczyć poszkodowanego w zależności od jego stanu oraz doznanych obrażeń;
- prowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową osób dorosłych, dzieci, kobiety w ciąży;
- wykonać defibrylację przy zastosowaniu automatycznego defibrylatora w sytuacji nagłego zatrzymania krążenia;
- zabezpieczyć poszkodowanego z obrażeniami tkanek miękkich oraz krwotokiem;
- zastosować działania zapobiegające rozwojowi wstrząsu;
- omówić zasady postępowania w przypadku kontaktu z materiałem potencjalnie zakaźnym (HIV, HCV, HBV i inne wirusy);
- udzielić pomocy w urazach kostnych;
- przygotować poszkodowanego do transportu.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji zajęć
1. Bezpieczeństwo i organizacja działań ratowniczych na miejscu wypadku w zależności od jego rodzaju.	2	wykład, pokaz, ćwiczenia	Wspólnie ze słuchaczami przypomnij schemat postępowania w miejscu zdarzenia w zależności od jego rodzaju. Zwróć uwagę na umiejętność szybkiego przeprowadzenia oceny i analizy sytuacji oraz podjęcia działań ratowniczych z uwzględnieniem szeroko pojętego bezpieczeństwa. Przypomnij organizację działań ratowniczych policjanta w sytuacji wypadku komunikacyjnego i innych zdarzeń. Przypomnij zasady dotyczące ewakuacji poszkodowanego z miejsca zdarzenia. Zwróć uwagę na znaczenie doboru prawidłowej techniki
2. Ewakuacja poszkodowanego z miejsca zdarzenia – zasady.			

3. Ocena wstępna stanu poszkodowanego.			w trakcie ewakuacji (chwyt Rauteka). Przypomnij o zasadach selekcji osób poszkodowanych w celu ustalenia kolejności w udzielaniu pomocy ofiarom, biorąc po uwagę stan poszkodowanych oraz stwierdzone obrażenia i urazy. W ramach przypomnienia zaprezentuj: – wstępną ocenę poszkodowanego; – szybkie badanie urazowe; – zabezpieczenie poszkodowanego w zależności od stwierdzonego stanu i obrażeń, dobierając odpowiednią pozycję złożeniową; – ewakuację poszkodowanego z pojazdu. Następnie poleć, aby słuchacze w ramach ćwiczeń doskonalili umiejętności udzielania pomocy poszkodowanym na miejscu zdarzenia. Wykorzystaj w ćwiczeniach walizkę, torbę pierwszej pomocy z pełnym wyposażeniem, atrapę samochodu, pozoranta, kołnierze unieruchamiające kręgosłup szyjny.
4. Selekcja poszkodowanych – określenie priorytetów udzielania pomocy osobom poszkodowanym.			
5. Szybkie badania urazowe.			
6. Zabezpieczenie poszkodowanego zgodnie z jego stanem i stwierdzonymi obrażeniami, urazami.			
7. Pomoc w sytuacji niedrożnych dróg oddechowych (zadławienie).	2	wykład konwersatoryjny, pokaz, ćwiczenia	Przypomnij algorytm postępowania ratowniczego w przypadku niedrożności dróg oddechowych (zadławienie). Metodą pokazu przypomnij działania ratownicze. Zaakcentuj znaczenie czasu podjęcia czynności ratowniczych w sytuacji nagłego zatrzymania podstawowych funkcji życiowych. Wspólnie ze słuchaczami przeanalizuj znaczenie określenia „cztery złote minuty” w działaniach ratowniczych. Zwróć uwagę na czynniki mające wpływ na skuteczność czynności resuscytacyjnych. Przypomnij algorytm czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej w poszczególnych grupach wiekowych. Zwróć uwagę na technikę prowadzenia resuscytacji u kobiety w ciąży. Zaprezentuj resuscytację krążeniowo-oddechową osoby dorosłej oraz dziecka.
8. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa zgodnie z aktualnymi wytycznymi ERC (BLS).			

9. Resuscytacja z wykorzystaniem automatycznego defibrylatora.			Omów i zaprezentuj resuscytację z użyciem defibrylatora AED Trening–System, zgodnie z aktualnymi wytycznymi ERC. Zwróć uwagę na bezpieczeństwo ratownika podczas wykonywanych czynności. W dalszej części zajęć w ramach ćwiczeń praktycznych słuchacze doskonają umiejętność resuscytacji krążeniowo-oddechowej osoby dorosłej i dziecka oraz umiejętność posługiwania się defibrylatorem.
10. Pierwsza pomoc w urazach i obrażeniach mechanicznych.	4	wykład konwersatoryjny, pokaz, ćwiczenia	Przypomnij najważniejsze zasady opatrywania ran, tamowania krwotoków, zabezpieczania urazów układu kostnego, działań zapobiegających rozwojowi wstrząsu urazowego.
11. Obrażenia wielomiejscowe, wielonarządowe.			Przypomnij algorytmy czynności obowiązujące w trakcie opatrywania ran szczególnych: amputacja, wytrzewienie jelit, drążąca rana klatki piersiowej, rana z ciałem obcym. Zaprezentuj, w jaki sposób należy zabezpieczyć poszkodowanego, układając go na twardej desce w celu przygotowania do transportu. Omów mechanizm powstawania urazów wielonarządowych, przypomnij algorytm postępowania ratowniczego w sytuacji poszkodowanego z obrażeniami wielonarządowymi. Szczególną uwagę zwróć na bardzo ważny aspekt w działaniach ratowniczych, jakim jest bezpieczeństwo ratownika (konieczność stosowania ochrony osobistej: rękawiczki, maseczka, okulary).
12. Przygotowanie poszkodowanego do transportu.			Omów szczegółowo z udziałem słuchaczy działania profilaktyczne HIV, HCV, HBV oraz postępowanie w razie ekspozycji zawodowej na miejscu wypadku. W dalszej części zajęć słuchacze, na podstawie przygotowanych wcześniej założeń, będą ćwiczyć umiejętności zabezpieczania poszkodowanych, u których wystąpiły obrażenia tkanek miękkich, urazy kostne oraz obrażenia wielonarządowe, a także umiejętności układania poszkodowanego na desce ortopedycznej w celu przygotowania do transportu. Do zajęć praktycznych wykorzystaj pozoranta, atrapy ran, złamań i innych urazów, szyny, rękawiczki, torbę medyczną z wyposażeniem.
13. Profilaktyka zakażeń w miejscu zdarzenia w kontakcie z materiałem zakaźnym.			Przeprowadź zaliczenie tematu oceniając pracę słuchaczy w dwustopniowej skali z wpisem uogólnionym „zaliczono” (zal.) albo „nie zaliczono” (nzal).
14. Zasady postępowania w razie ekspozycji zawodowej na krew i inny potencjalnie infekcyjny materiał mogący zawierać wirusy (HIV, HCV, HBV i inne).			

Temat 9: Zasady zachowania się w terenie zagrożonym działaniem minersko-pirotechnicznym

Cele: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- scharakteryzować wybuch i podstawowe rodzaje materiałów wybuchowych;
- scharakteryzować podstawowe rodzaje min i urządzeń wybuchowych;
- scharakteryzować sposoby oraz miejsca rozmieszczania min i urządzeń wybuchowych w terenie i obiektach;
- omówić sposoby oznaczania terenów zagrożonych działaniem minersko-pirotechnicznym;
- omówić zasady bezpieczeństwa w wypadku zaistnienia zagrożenia.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji zajęć
1. Wybuch i jego skutki. Podstawowe rodzaje materiałów wybuchowych i ich zastosowanie.	2	wykład, pogadanka, pokaz	Odwołując się do wiedzy i doświadczenia zawodowego słuchaczy, wyjaśnij pojęcie wybuchu i scharakteryzuj w sposób ogólny jego przebieg. Wskaż rodzaje wybuchów. Omów podstawowe pojęcia dotyczące tego zjawiska ze szczególnym uwzględnieniem wpływu, jaki wywołuje na organizm człowieka i otoczenie. Na podstawie filmu omów tragiczne zdarzenia z użyciem materiałów i urządzeń wybuchowych, jakie zaistniały w ostatnim okresie w Polsce i na świecie. Wyjaśnij pojęcie materiału wybuchowego. Omów podział materiałów wybuchowych ze względu na ich zastosowanie. Ogólnie scharakteryzuj materiały wybuchowe (forma, barwa, zapach). Podczas omawiania zademonstruj odpowiedni materiał wybuchowy. Omów ich oddziaływanie na różne ośrodki (np. na powierzchnię gruntu, pod ziemią, kruszenie muru, skały, betonu, oddziaływanie na samochód). Scharakteryzuj w sposób ogólny podział środków inicjujących wybuch. Przypomnij, jakie materiały wybuchowe stosowane są w tych środkach. Scharakteryzuj środki strzałowe, uwzględniając ich budowę i zastosowanie. Podczas omawiania zademonstruj odpowiedni środek strzałowy.

2. Podstawowe rodzaje min i urządzeń wybuchowych.	2	wykład, pokaz	Scharakteryzuj podział min i urządzeń wybuchowych pochodzenia wojskowego. Przypomnij, jakie materiały wybuchowe stosowane są w tych urządzeniach. Omów wygląd i budowę najczęściej spotykanych urządzeń wybuchowych pochodzenia wojskowego z uwzględnieniem stosowanych do nich zapalników. Podczas omawiania zaprezentuj odpowiednie urządzenie wraz ze stosowanym do niego zapalnikiem. Scharakteryzuj „miny pułapki”, wykorzystując odpowiedni materiał filmowy o takich urządzeniach stosowanych w miejscach ogarniętych konfliktami. Przedstaw budowę najczęściej używanych samodziiałowych urządzeń wybuchowych ze szczególnym uwzględnieniem sposobów ich kamuflowania. Zademonstruj działanie takich urządzeń.
3. Sposoby i miejsca rozmieszczania min i urządzeń oraz sposoby oznaczania terenów zagrożonych.	2	wykład	Scharakteryzuj sposoby i miejsca rozmieszczenia omawianych min i urządzeń w różnych miejscach konfliktów zbrojnych (np. kraje byłej Jugosławii, Irak, Afganistan). Przypomnij wiadomości o stosowaniu „min niespodzianek”. Wskaż niekonwencjonalne metody wykorzystywania min. Omów sposoby oznaczania terenów i miejsc zagrożonych działaniem minersko-pirotechnicznym.
4. Zasady bezpieczeństwa w wypadku zaistnienia zagrożenia.	2	wykład, ćwiczenia, dyskusja	Omów obowiązujące zasady i przepisy bezpieczeństwa w trakcie wykonywania obowiązków służbowych na terenach zagrożonych, np. sposób poruszania się po drogach, przyjmowanie podarków, wchodzenie do opuszczonych domostw. Przedstaw słuchaczom zasadę, iż w miejscach zagrożenia nie należy dotykać niczego, czego sami nie pozostawiali. Omów cechy demaskujące miejsca ustawienia urządzeń wybuchowych, w tym „min niespodzianek”. Podaj przykłady. Przecwicz ze słuchaczami prawidłowe sposoby sprawdzenia pomieszczenia, w którym założyłeś kilka atrap urządzeń wybuchowych. Omów poszczególne sytuacje i zagrożenia. Przeprowadź zaliczenie tematu oceniając pracę słuchaczy w dwustopniowej skali z wpisem uogólnionym „zaliczono” (zal.) albo „nie zaliczono” (nzal).

Temat 10: Szkolenie w zakresie rozpoznania i orientacji we wrogim środowisku – HEAT (Hostile Environment Awareness Training)

Cele: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- utrzymywać świadomość sytuacyjną i bezpieczeństwa w zmiennym i potencjalnie zagrożonym środowisku;
- przyjąć proaktywne nastawienie wobec kwestii bezpieczeństwa;
- działać z większą pewnością w sytuacjach stresowych oraz w warunkach podwyższonego ryzyka;
- zastosować praktyczne procedury i techniki dotyczące działań indywidualnych oraz zespołowych w sytuacjach kryzysowych;
- identyfikować, zapobiegać oraz reagować na zagrożenia, zarówno w trakcie ich występowania, jak i po ich zaistnieniu;
- zwiększać ogólny poziom bezpieczeństwa osobistego oraz dbać o bezpieczeństwo współpracowników podczas pełnienia obowiązków służbowych w warunkach misji.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji zajęć
1. Świadomość bezpieczeństwa osobistego.	5	wykład, pogadanka, ćwiczenia	Wskaż ramy bezpieczeństwa organizacyjnego oraz omów obowiązek należytej staranności (Duty of Care), zwracając uwagę na odpowiedzialność osób przebywających w środowiskach podwyższonego ryzyka. Przedstaw sposoby radzenia sobie ze stresem podczas pracy w nieprzyjaznym lub wrogim otoczeniu, podkreślając techniki adaptacyjne i mechanizmy obronne. Wyjaśnij najczęstsze zagrożenia występujące w takich środowiskach, aby uczestnicy potrafili je rozpoznawać i unikać. Przypomnij obowiązujące zasady bezpieczeństwa w kompleksach lub bazach, wskazując na procedury i dobre praktyki. Rozpoznaj osobisty profil ryzyka oraz ryzyka specyficzne dla płci, opierając się na zasadzie interseksualności – uwzględnij czynniki społeczne, kulturowe i fizyczne wpływające na indywidualne zagrożenia. Omów znaczenie środków higieny i zdrowia osobistego, prezentując praktyczne sposoby ich stosowania w trudnych warunkach.

			Naucz uczestników rozpoznawania objawów stresu u siebie i innych, w tym także przykładów zespołu stresu pourazowego (PTSD). Zademonstruj prawidłowe korzystanie ze środków ochrony osobistej (PPE) oraz oporządzenia awaryjnego (plecak ewakuacyjny – grab bag), aby uczestnicy potrafili przygotować i używać niezbędnego wyposażenia. Zademonstruj świadomość sytuacyjną w najbardziej powszechnych scenariuszach, takich jak poruszanie się po budynkach, korzystanie z transportu, uczestnictwo w spotkaniach społecznych, obecność w tłumie czy zagrożenie atakiem terrorystycznym. Wyjaśnij odpowiednie postępowanie w działaniach pod ostrzałem lub w sytuacji aktywnego strzelca – omów strategie ucieczki, ukrycia się i walki. Omów podstawowe środki ochrony w zakresie bezpieczeństwa informacji oraz odpowiedzialnego korzystania z mediów społecznościowych. Na zakończenie zaprezentuj narzędzia oceny i ograniczania ryzyka, proponując uczestnikom ćwiczenia praktyczne umożliwiające ich zastosowanie.
2. Zespół ochraniający (Close Protection Team).	3	wykład, pokaz, dyskusja, ćwiczenia	Naucz rozpoznawania procedur i technik ochrony osobistej, koncentrując się na zachowaniach zwiększających bezpieczeństwo w sytuacjach zagrożenia. Omów rolę osoby chronionej, podkreślając znaczenie współpracy z zespołem ochrony oraz odpowiedzialność w sytuacjach kryzysowych. Przedstaw zastosowanie, możliwości i ograniczenia pojazdów opancerzonych w porównaniu z pojazdami o miękkim poszyciu, zwracając uwagę na aspekty operacyjne i poziom ochrony. Zademonstruj prawidłowe procedury wejścia i wyjścia z pojazdu w warunkach podwyższonego ryzyka. Zaprezentuj techniki bezpiecznego poruszania się oraz korzystania z dostępnych osłon w sytuacji ostrzału, ucząc zasad minimalizacji ryzyka i maksymalnej ochrony życia.

3. Podstawowa nawigacja.	2	wykład, pogadanka	Przypomnij znaczenie znajomości lokalizacji i kierunku podróży, omów inne pomoce nawigacyjne, w tym smartfony i telefony satelitarne. Naucz rozpoznawania innych rodzajów nadajników lokalizacji awaryjnej i urządzeń śledzących w użyciu. W formie przypomnienia, zademonstruj nawigację z mapą i GPS.
4. Komunikacja w terenie.	2	wykład, pokaz, dyskusja, ćwiczenia	Przypomnij charakterystykę i podstawowe zasady komunikacji różnych typów radiotelefonów (VHF, UHF) i telefonów satelitarnych. Przypomnij o potencjalnym wpływie komunikacji radiowej na bezpieczeństwo osobiste. Zademonstruj standardowe procedury obsługi radia, zarówno nadawania jak i odbioru. Zademonstruj użycie alfabetu fonetycznego (NATO) i skrótów radiowych. Zademonstruj wysyłanie wiadomości alarmowych.
5. Planowanie podróży w obszarze misji.	2	wykład, dyskusja	Omów sposoby identyfikacji narzędzi do planowania podróży. Zademonstruj, jak sprawdzić i spakować pojazd, w tym personel i wyposażenie osobiste. Naucz stosowania odpowiednich parametrów w połączeniu z planowaniem i realizacją podróży w terenie (koordynacja i komunikacja z centralą, planowanie awaryjne, ocena ryzyka podróży).
6. Elementy medycyny pola walki.	6	wykład, pogadanka, ćwiczenia	W trakcie zajęć omów zawartość indywidualnej apteczki pierwszej pomocy (IFAK) oraz naucz prawidłowego sposobu jej użycia w różnych sytuacjach. Przypomnij sposoby rozpoznawania objawów wstrząsu, zwracając szczególną uwagę na wczesne symptomy i różnicowanie ich z innymi stanami. Następnie przedstaw priorytety opieki w sytuacjach wysokiego ryzyka (wrogie środowisko) w porównaniu z opieką w bezpiecznym środowisku. Wyjaśnij jak zmienia się podejście i jakie czynniki mają na to wpływ. Następnie w formie przypomnienia zaprezentuj podstawowe czynności resuscytacyjne w oparciu o protokół urazowy MARCH (masywny krwotok, drogi oddechowe, oddychanie, hipotermia/uraz głowy). Należy zademonstrować każdą literę protokołu i przećwiczyć praktycznie poszczególne elementy. W formie pokazu zademonstruj umiejętności radzenia sobie z masywnymi krwotokami, umożliw uczestnikom praktycznie

			ćwiczenia. Następnie omów i zaprezentuj 9-liniowy protokół raportowania poszkodowanych (MEDEVAC). Należy wyjaśnić znaczenie poszczególnych linii i przećwiczyć wypełnianie raportu w różnych scenariuszach. Kolejnym elementem w formie ćwiczeń jest zademonstrowanie i nauczanie zakładania opaski uciskowej sobie i innym w różnych pozycjach. Na zakończenie omów i zademonstruj stosowanie różnych technik transportu poszkodowanych, zwracając uwagę na bezpieczeństwo zarówno poszkodowanego, jak i ratownika.
7. Broń, materiały wybuchowe i świadomość CBRN.	4	wykład, pogadanka, ćwiczenia	Omów różne rodzaje min i niewybuchów (UXO), zwracając szczególną uwagę na cechy charakterystyczne poszczególnych typów. Następnie zaprezentuj różne rodzaje broni oraz ich zdolności balistyczne. Naucz rozpoznawania dobrej osłony przed bronią palną oraz omów ryzyko związane z ostrzałem, w tym zablokowanymi pociskami i rykoszetami. Zaprezentuj zagrożenia wynikające z improwizowanych urządzeń wybuchowych (IED), min i UXO. Naucz rozpoznawania różnych typów i kluczowych elementów systemu IED, wskazując jednocześnie środki zaradcze. Omów typowe wskaźniki oraz znaczniki min i pól minowych, jak również UXO. Przedstaw zagrożenia związane z pracą w środowiskach, w których broń jest powszechnie stosowana. Zaprezentuj także zagrożenia wynikające z ataków rakietowych, artyleryjskich i moździerzowych (RAM), w tym pocisków rakietowych i dronów. Naucz identyfikowania procedur awaryjnych w tego rodzaju sytuacjach. Omów możliwości i ograniczenia balistycznych środków ochrony indywidualnej, w tym hełmów. Następnie wyjaśnij zagrożenia CBRN oraz zasady stosowania sprzętu ochronnego. Przećwicz z uczestnikami procedury awaryjne w razie wybuchu miny. Naucz także stosowania procedur samoobrony i prawidłowego korzystania z podstawowych środków ochrony indywidualnej.

8. Punkty kontrolne.	2	wykład, pogadanka, ćwiczenia	Zaprezentuj rodzaje punktów kontrolnych – regularnych/nieregularnych i ich znaczenia dla bezpieczeństwa (punkty kontrolne pojazdów, punkty kontrolne wjazdu). Omów ryzyko związane z przekupstwem, korupcją i prezentami. Naucz rozpoznawania wspólnych cech punktów kontrolnych, a także przedstaw odpowiednie sposoby zachowania w różnych typach punktów kontrolnych. Zademonstruj techniki deeskalacji we wrogich punktach kontrolnych.
9. Zachowanie po schwytaniu.	5	wykład, pogadanka, ćwiczenia	Wyjaśnij i omów różne rodzaje scenariuszy schwytania, w tym porwania. Przedyskutuj, a następnie omów wnioski wyciągnięte na podstawie przykładów scenariuszy porwania. Opisz techniki deeskalacji, strategie radzenia sobie w sytuacji kryzysowej i techniki redukcji stresu. Naucz identyfikowania różnych etapów porwania/wzięcia zakładników, a także fizycznych i psychologicznych wyzwań podczas i po niewoli. Wskaż sposoby na rozpoznawanie wskaźników stresu u siebie i innych osób. Zademonstruj narzędzia postępowania po porwaniu, a także odpowiedniego zachowania podczas zbrojnej akcji ratunkowej, uwolnienia lub ucieczki.
10. Zakłócenia porządku publicznego.	2	pogadanka, wykład	Omów zagadnienie związane z dynamiką tłumu i ludzkich zachowań w odniesieniu do różnych rodzajów niepokojów społecznych. Przedstaw typowe procedury stosowane przez organy ochrony porządku publicznego podczas niepokojów społecznych. Przedstaw rodzaje środków ostrożności w celu uniknięcia niebezpiecznych sytuacji spowodowanych niepokojami społecznymi. Naucz identyfikacji planów awaryjnych i strategii w obliczu niepokojów społecznych.
11. Ćwiczenia w terenie.	7	symulacja	Przeprowadź ćwiczenia praktyczne w terenie w celu zademonstrowania kluczowych umiejętności nabytych w trakcie szkolenia, zarówno indywidualnie, jak i zespołowo. Powinno to obejmować scenariusze szkoleniowe, w których grupy 4-5 osób są poddawane różnym wrogim sytuacjom odzwierciedlającym zagadnienia omawiane podczas szkolenia. Zaliczenie tematu oceniane jest w dwustopniowej skali z wpisem uogólnionym „zaliczono” (zal.) albo „nie zaliczono” (nzal).

Załącznik do programu doskonalenia zawodowego centralnego prowadzonego w formie kursu specjalistycznego dla policjantów-ekspertów pełniących służbę w kontyngentach policyjnych – część praktyczna.

Certyfikat

Pan(i)

.....
(imię i nazwisko)

w okresie od do
(dzień, miesiąc-słownie, rok) (dzień, miesiąc-słownie, rok, (liczba dni))

ukończył(a)

.....
Szkolenie w zakresie rozpoznania i orientacji we wrogim środowisku
(Hostile Environment Awareness Training – HEAT)
.....

*na podstawie curriculum European Security and Defence College –
ESDC*

prowadzonym w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie.

NR EWIDENCYJNY

KOMENDANT

m.p.

....., dnia 20..... r.
(miejscowość) (dzień, miesiąc)